

2. Heather Bresch. Medicine Maker. URL: <https://themedicinemaker.com/power-list/2016/1-heather-bresch>.
3. ISO Guide 73:2013 – Risk management – Vocabulary. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=59682.
4. Мороз В. М., Мороз С. А. Ризик-менеджмент : навч. посібник. Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків : НТУ «ХПІ», 2018. 139 с.
5. Демченко Г. В. Ризик-менеджмент : конспект лекцій для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» першого бакалаврського рівня. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 73 с.
6. Лошенко О. В., Мурована Т. О. Ризики ведення бізнесу в умовах воєнного стану та шляхи їх подолання. *Ефективна економіка*. 2023. №2. <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.2.44>.

Дузь С. В.,

здобувач другого рівня вищої освіти,
під науковим керівництвом д-ра держ. упр., професора Мороза В. М.,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна

ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В ДЕПРЕСИВНИХ РЕГІОНАХ

DIGITAL PLATFORMS AS A TOOL FOR INCREASING THE EFFICIENCY OF PUBLIC ADMINISTRATION IN DEPRESSED REGIONS

В епоху цифрової трансформації ефективно державне управління стає все більш залежним від впровадження нових технологій. Переважна більшість країн з високими рівнями розвитку (Норвегія, Швейцарія) використовують механізми електронного урядування та цифровізації державних послуг для підвищення якості державного управління. Однак для депресивних зон, цей процес часто пов'язаний із додатковими перешкодами. В Україні, згідно до

Концепції розвитку електронної демократії [1], один з основних напрямів - забезпечення електронних адміністративних послуг для депресивних регіонів. Вже зараз в Україні відновлення постраждалих від війни регіонів на сході стає одним із головних завдань. Ці райони можна охарактеризувати як депресивні зони зі зруйнованою інфраструктурою, високим рівнем безробіття та бідності.

У глобальному масштабі депресивні зони також існують у багатьох країнах, як розвинених, так і тих, що розвиваються. Наприклад, у США до таких територій належать міста «поясу іржавіння» (Детройт, Клівленд, Піттсбург), де колись процвітала важка промисловість. Інший приклад – Індія – окремі сільські райони штату Біхар, де бідність становить близько 35%. Забезпечення якісного управління та надання державних послуг у цих зонах часто становить серйозну проблему через обмежені ресурси та віддаленість.

Впровадження цифрових платформ надає низку переваг для підвищення ефективності державного управління (під якою розуміється результативність діяльності органів влади у вирішенні нагальних питань та наданні якісних публічних послуг громадянам) та покращення якості життя громадян, особливо в депресивних регіонах (маються на увазі території з низьким рівнем соціально-економічного розвитку, скороченням робочих місць, руйнуваннями інфраструктури тощо). У своєму дослідженні вчені С.А. Квітка та В.Б. Толубко наголошують, що «електронне урядування виступає одним з ключових чинників демократизації системи державного управління» [3].

Цифровізація державних послуг забезпечує вищу їх доступність для жителів віддалених районів, даючи їм можливість взаємодіяти з владою в онлайн-режимі. Під цифровими платформами маються на увазі інформаційно-телекомунікаційні системи, веб-портали, мобільні додатки, які дозволяють громадянам отримувати адміністративні та інші послуги дистанційно. Автоматизація та інтеграція оцифрованих даних спрощують адміністративні процедури, зменшуючи час та ресурси громадян і держави. Цифрові платформи підвищують прозорість фінансових операцій та державних витрат, що дозволяє громадськості відстежувати використання бюджетних коштів і підвищувати

підзвітність влади, що є особливо важливо для подолання відчуження від влади в депресивних зонах.

Таким чином, впровадження цифрових платформ відкриває безліч можливостей підвищення якості управління, прозорості, залучення громадян та економічної ефективності в депресивних регіонах. «Електронне урядування передбачає використання інформаційно-комунікаційних технологій для підвищення ефективності, прозорості та підзвітності управлінських процесів» [4].

Однак, цифровізація державного управління в депресивних регіонах стикається з низкою серйозних викликів та бар'єрів. Однією з головних проблем є цифровий розрив – значна різниця в доступі до інформаційно-комунікаційних технологій порівняно з більш розвиненими регіонами. Впровадження сучасних цифрових платформ вимагає належної інфраструктури, якої часто бракує в депресивних зонах. Проблеми з безперебійним енергопостачанням для стабільної роботи цифрових систем, недостатня фізична безпека інфраструктури. У сфері державного управління впровадження цифрових платформ також несе певні ризики та виклики: від ризиків для кібербезпеки (витік конфіденційних даних, хакерські атаки та віруси) до підверженості кібершпигунству. Масштабні цифрові перетворення часто зустрічають опір на різних рівнях державних структур – від звичайних держслужбовців, які побоюються змін, до керівників, зацікавлених у збереженні статус-кво та наявних корупційних схем управління.

Окремою перешкодою є низький рівень довіри до влади в депресивних регіонах, підірваний роками неефективного управління. За даними соціологічної групи «Рейтинг» у 2022 році, лише 27% українців загалом довіряли органам державної влади. Така недовіра породжує загальний скептицизм щодо ініціатив нових реформ з боку уряду.

Таким чином, впровадження цифрових платформ у держуправлінні депресивних зон стикається з численними викликами. Однак впровадження електронного урядування дозволяє оптимізувати використання державних

ресурсів, спростити процедури надання адміністративних послуг та сприяти розвитку інформаційного суспільства» [5].

Такий підхід можливо реалізувати на Харківщині, де на даний момент у ході військових дій багато населених пунктів перебувають у тяжкому становищі (підприємства зруйновані, високий рівень безробіття, низький рівень життя). За даними Харківської ОВА та Державної служби статистики України, станом на кінець 2022 року в регіоні було пошкоджено або зруйновано понад 30% промислових та комерційних об'єктів. Рівень безробіття в окремих містах, таких як Ізюм, Куп'янськ, Балаклія, за оцінками Харківського обласного центру зайнятості, сягав 40-50%.

Однією із ключових ініціатив для цього регіону – створення єдиного порталу державних послуг для мешканців постраждалих районів. На цьому порталі люди зможуть: подавати заяви на одержання різноманітних допомог, пільг, субсидій в електронному вигляді без необхідності відвідувати численні інстанції; дистанційно оплачувати комунальні платежі, податки та штрафи; контролювати використання коштів регіональних бюджетів в інтерактивному режимі та звертатися до електронних приймальних органів влади зі своїми питаннями та ініціативами.

Паралельно важливо розгорнути системи великих даних та аналітики для ефективного прийняття управлінських рішень на основі актуальної інформації. Використання хмарних сховищ та мобільних програм дозволить охопити максимальну кількість громадян, незважаючи на інфраструктурні обмеження. Люди матимуть змогу отримувати державні послуги через смартфони без прив'язки до конкретного місця. Цифровізація дозволить значно прискорити відновлення депресивних районів та надати мешканцям сучасні якісні державні послуги. Отже аналізуючи приведений матеріал можемо сформулювати такі основні узагальнення:

По-перше, впровадження цифрових платформ доводить свою ефективність для покращення державного управління в депресивних регіонах, дозволивши підвищити доступність послуг, скоротити бюрократію і

оптимізувати використання ресурсів.

По-друге, для успіху необхідний комплексний підхід з єдиною інтегрованою цифровою екосистемою та використанням передових технологій: великих даних, аналітики, хмарних обчислень тощо.

По-третє, слід приділяти особливу увагу подоланню цифрового розриву через інвестиції в інфраструктуру, навчання населення та створення зручного користувацького досвіду.

Залучення всіх зацікавлених сторін – влади, бізнесу, громадськості, науковців – є запорукою довгострокового успіху. Цифрові платформи здатні вивести депресивні регіони на новий рівень розвитку завдяки підвищенню ефективності управління.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 797-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-r#Text> (дата звернення: 14.03.2024).

2. Цифрова адженда України - 2020 ("Цифровий порядок денний" - 2020): проект одноголосно ухвалений Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р. Київ, 2018. 90 с.

3. Квітка С. А., Толубко В. Б. Електронне урядування в контексті демократичного розвитку України. Публічне управління та регіональний розвиток. 2021. № 12. С. 59-78.

4. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб. / Н. В. Грицяк та ін.; за заг. ред. А. І. Семенченка. Київ: ФОП Москаленко О. М., 2019. 80 с.

5. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А. І. Семенченка, В. М. Дрешпака. Київ, 2017. Ч. 2: Електронне урядування: фундаментальні основи та стратегії впровадження / В. П. Гондюл та ін. 72 с.